

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat via
internetconsultatie.nl

Cc: Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
De heer M. van Gelderen
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Datum : 25 juni 2024
Onderwerp : Reactie aanwijzing elektriciteitsprojecten
vanwege zwaarwegende maatschappelijke
belangen
Ons kenmerk : 96375/LP
Voor informatie : Louis-Philippe Dres
Dres@vewin.nl
070 3490 771
Bijlage(n) :
CC : Ministerie van IenW, Dhr M. van Gelderen

Geachte heer Jetten,

Inleiding

Op 28 mei 2024 is een consultatie gestart over ‘het aanwijzen van elektriciteitsprojecten vanwege zwaarwegende maatschappelijke belangen’ bij Algemene Maatregel van Bestuur (hierna: AMvB). Vewin maakt daar met deze reactie gebruik van. In de Omgevingswet is een grondslag toegevoegd om besluiten aan te wijzen voor categorieën van projecten waarvan de versnelde uitvoering noodzakelijk is vanwege zwaarwegende maatschappelijke belangen en die bijdragen aan het nastreven van de doelen van de Omgevingswet. Met deze aanwijzing worden procedurele versnellingen, die zijn opgenomen in de Omgevingswet van toepassing op specifieke, in deze AMvB genoemde, besluiten van de aangewezen categorieën van projecten.¹

Omdat sprake is van een algemene grondslag, is het mogelijk om behalve projecten die zien op volkshuisvesting, ook besluiten voor andere categorieën van projecten aan te wijzen waarvan de versnelde uitvoering noodzakelijk is vanwege zwaarwegende maatschappelijke belangen.²

Consultatie Besluit en Regeling versterking regie volkshuisvesting – 18 april 2024

Vewin heeft eerder gereageerd op de internetconsultatie vanuit het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, met betrekking tot het Besluit en de Regeling versterking regie volkshuisvesting.³

Samengevat werd hierin bepleit dat: *“Drinkwaterbedrijven moeten ervoor zorgen dat woningen worden voorzien van drinkwater om te kunnen voldoen aan hun leveringsplicht genoemd in de Drinkwaterwet. Hiervoor is het noodzakelijk dat omgevingsplannen en omgevingsvergunningen, waarbij drinkwaterbedrijven de aanvrager en/of de belanghebbende zijn, onder dezelfde reikwijdte vallen, namelijk het zwaarwegend maatschappelijk belang van artikel 16.87a. Hierdoor worden projectbesluiten voor drinkwaterbedrijven aangewezen als een zwaarwegend maatschappelijk belang. Hiermee geeft de overheid invulling aan haar zorgplicht voor het zekerstellen van de*

¹ Kamerstukken II 2023/24, 36512, nr. 2.

² Kamerstukken II 2023/24, 36512, nr. 3, blz. 40, 41, 110 en 153.

³ [Overheid.nl | Consultatie Besluit en Regeling versterking regie volkshuisvesting \(internetconsultatie.nl\)](https://overheid.nl/consultatie/besluit-en-regeling-versterking-regie-volkshuisvesting-internetconsultatie-nl), zie de reactie van indiener Anoniem Den Haag | 17 april 2024 (11:40); deze is toegevoegd als bijlage aan de reactie op de AMvB.

openbare drinkwatervoorziening, omdat deze projectbesluiten dezelfde versnellingsprocedure kunnen doorlopen.”

Voorstel aanwijzing elektriciteitsprojecten vanwege zwaarwegende maatschappelijke belangen

In het voorliggend besluit wordt voor elektriciteitsprojecten het volgende artikel ingevoegd in het Omgevingsbesluit:

Na artikel 10.26f (aanwijzing woningbouwprojecten) wordt een artikel ingevoegd, luidende: artikel 10.26g (Aanwijzing elektriciteitsprojecten)

1. Als besluiten als bedoeld in artikel 16.87a van de wet worden aangewezen voor zover het gaat om de aanleg, de uitbreiding, het onderhoud of de aanpassing van een transmissie- of distributiesysteem voor elektriciteit als bedoeld in artikel 1.1. van de Energiewet met een spanningsniveau gelijk aan of groter dan 25 kilovolt:

a. de vaststelling of wijziging van een omgevingsplan;

b. de beslissing op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor:

1°. een omgevingsplanactiviteit bestaande uit:

i. een bouwactiviteit;

ii. het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden;

2°. een bouwactiviteit.

2. PM – Monitoring en evaluatie van aanwijzing.

3. Dit artikel vervalt op 1 januari 2032.

Voor de drinkwatersector is het van cruciaal belang dat er ook een grondslag in het Omgevingsbesluit voor hen wordt toegevoegd. Dit maakt het mogelijk drinkwaterprojecten die betrekking hebben op het realiseren van de drinkwaterlevering aan te wijzen als een projectbesluit van zwaarwegend maatschappelijk belang. Dit met het oog op het verwezenlijken van de drinkwateropgave met als doel om voor 2030 voldoende drinkwaterbeschikbaarheid te waarborgen voor de Nederlandse samenleving.⁴ Hiertoe stelt Vewin voor om na het huidige wetsartikel 10.26g (aanwijzing elektriciteitsprojecten), zoals hierboven geformuleerd, een nieuw wetsartikel 10.26h toe te voegen:

ARTIKEL I

Het Omgevingsbesluit wordt als volgt gewijzigd:

Na artikel 10.26g (aanwijzing elektriciteitsprojecten) wordt een artikel ingevoegd, luidend:

Artikel 10.26h (aanwijzing drinkwaterprojecten)

1. Als besluiten bedoeld in artikel 16.87a van de wet worden aangewezen voor zover het gaat om de aanleg, de uitbreiding, het onderhoud of de aanpassing van de drinkwaterinfrastructuur voor het uitvoeren van de leveringsplicht als bedoeld in artikel 8 en artikel 32 van de Drinkwaterwet:

a. de vaststelling of wijziging van een omgevingsplan;

b. de beslissing op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor:

1°. een omgevingsplanactiviteit bestaande uit:

⁴ Zie het bericht van Vewin: [Vewin: ILT onderstreept met signaalrapportage noodzaak actie om drinkwatertekort in 2030 te voorkomen - Nieuwsberichten Vewin](#)

- i. een bouwactiviteit;**
- ii. het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden;**
- 2°. een bouwactiviteit.**
- 2. PM – Monitoring en evaluatie van aanwijzing.**
- 3. Dit artikel vervalt op 1 januari 2032.**

Europeesrechtelijke kader – Energiewetgeving en het belang van drinkwater

Energierightelijke kader - samenvattend

De Europese Unie heeft door middel van verschillende Europeesrechtelijke instrumenten beoogd de klimaatdoelstellingen, in relatie tot het Klimaatakkoord van Parijs dat gesloten is om de temperatuurstijging te beperken tot ruim beneden 2 graden Celcius in 2050, te bereiken.⁵ Op dit moment lopen er een aantal programma's en voorstellen voor nieuwe en voor wijzigingen van bestaande Europese richtlijnen en verordeningen binnen de Europese Unie waaraan Nederland in de toekomst dient te voldoen. Zoals genoemd in de Memorie van Toelichting gaat dit bijvoorbeeld om de Europese Green Deal, de Verordening versnelling inzet hernieuwbare energie (Noodverordening), Renewable Energy Directive (RED) III, Net Zero Industry Act en het decarbonisatiepakket (bestaande uit een herziening van de gasrichtlijn- en verordening).⁶ Vanuit deze verschillende Europeesrechtelijke kaders is de verplichting ontstaan dat vergunningsprocedures en trajecten van de lidstaten veel sneller moeten om de klimaatdoelstellingen te behalen. De Europese Commissie heeft ter ondersteuning van deze verplichting een aanbeveling en richtsnoer opgesteld die de vergunningsprocedures kan versnellen.⁷ Om hieraan gehoor te geven, heeft de Nederlandse wetgever daarom ervoor gekozen om een AMvB op te stellen die elektriciteitsprojecten aanwijzen als van zwaarwegend maatschappelijk belang. Vewin erkent dat verwezenlijking van deze verplichtingen essentieel is voor het behalen van de klimaatdoelstellingen. Ondanks deze erkenning heeft Vewin een aantal zorgen voor de juridische drinkwaterverplichtingen in Nederland en de relatie tot de Europeesrechtelijke drinkwaterregelgeving verplichtingen. Dit wordt hieronder samenvattend toegelicht.

Drinkwaterrechtelijke kader - samenvattend

Tegelijkertijd is het van essentieel belang dat in het Omgevingsbesluit het drinkwaterbelang voldoende wordt meegenomen om aan de Europese drinkwaterregelgeving te voldoen. Primair is de Nederlandse overheid en secundair zijn de Nederlandse drinkwaterbedrijven verplicht om aan de juridische verplichtingen voortvloeiend uit Richtlijn (EU) 2020/2184 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de kwaliteit van voor menselijke consumptie bestemd water (hierna genoemd: Drinkwaterrichtlijn) te voldoen. Namelijk het leveren van drinkwater aan de afnemer. Door de uitdagingen op nationaal niveau wordt het voor de drinkwaterbedrijven steeds

⁵ Verordening (EU) 2018/1999, zoals gewijzigd door Verordening (EU) 2021/1119 van het Europees Parlement en de Raad van 30 juni 2021 tot vaststelling van een kader voor de verwezenlijking van klimaatneutraliteit, en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 401/2009 en Verordening (EU) 2018/1999 (Europese Klimaatwet).

⁶ Zie hiervoor bladzijde 14 van jullie bijgevoegde Memorie van Toelichting met daarin de toelichting op de Europeesrechtelijke regelgeving.

⁷ Aanbeveling (EU) 2024/1343 van de Commissie van 13 mei 2024 over het versnellen van de procedures voor de verlening van vergunningen voor projecten op het gebied van hernieuwbare energie en gerelateerde infrastructuurprojecten (*PbEU* 2024, L series); COM(2024) 124 def.

ingewikkelder om aan de algemene verplichtingen van de Drinkwaterrichtlijn te voldoen.⁸ Dit heeft te maken met het feit dat:

- 1) drinkwaterbeschikbaarheid een urgent probleem is in Nederland doordat in sommige regio's drinkwaterbedrijven onvoldoende toegang krijgen tot nieuwe drinkwaterbronnen of bestaande bronnen onvoldoende kunnen benutten. Dit heeft direct ook gevolg voor de Nederlandse leveringsplicht waaraan de drinkwaterbedrijven dienen te voldoen⁽⁹⁾;
- 2) het voor de drinkwaterbedrijven lastiger wordt om aan de leveringsplicht te voldoen vanuit hun nationale wetgeving door de duur van vergunningsprocedures, waaraan zij gebonden zijn als aanvrager bij hun bevoegd gezag.

Hierdoor zou een grondslag in het Omgevingsbesluit voor de drinkwaterbedrijven kunnen helpen om aan deze juridische verplichtingen te voldoen.

Concluderend

Vewin realiseert zicht dat het behalen van de klimaatdoelstellingen noodzakelijk is. Tegelijkertijd is het cruciaal dat voor het realiseren van de drinkwateropgave, waar de tien Nederlandse drinkwaterbedrijven voor staan, er een juridische grondslag nodig is om deze procedures te versnellen.

Daarom verzoekt Vewin om, naast het aanwijzen van energieprojecten, óók drinkwaterprojecten aan te wijzen in een nieuw artikel 10. 26h. Ik heb daarom een afschrift van deze brief gezonden aan de minister van Infrastructuur en Waterstaat.

Met vriendelijke groet,

drs. J.H. de Groene
Directeur

⁸ Artikel 4(1)(a) jo. 4(1)(b) jo. 4(1)(c) jo. Artikel 16(1) Richtlijn (EU) 2020/2184.

⁹ Artikel 8 jo. artikel 32 Drinkwaterwet.